

befriede for den større Byrde, de efter Loven havde ved at skulle befordre Breve fra de enkelte Præster til Superintendenten (Biskoppen), hvilke Breve skulde gaae fra Degn til Degn, isædet derfor skulde befordre Præsternes Breve i Almindelighed, saa er dette udtrykkeligt hjemlet i Skoleanordningen af 29de Juli 1814 — Bilag Litra A § 31 — og dette Selve samme er allerede forud anordnet ved Skolereglementet af 10de October 1806, Bilag I i § 31, hvor der i Almindelighed staaer, at der skal antages et Kirkebud paa deres Regning, som nyde godt af Degneindtagterne, for blandt andet at ombære Præsternes Breve. Det var altsaa en allerede vedtagen Regel, at Skolelærerne paa den nævnte Maade skulde befordre Præsternes Breve, og man har ingenlunde villet paalægge dem nogen ny Byrde, og kunde saa meget mindre, saa længe ikke anden Bedkommende godvilligt rakte Haand dertil, fritage dem derfor, som de virkelig have faaet Bederlag derved, at der gives Lønning til et Kirkebud efter den nævnte § 31. Der kan vel være nogen Uklarhed i visse specielle Henseender med Hensyn til dette Kirkebuds Forretninger og med Hensyn til Forholdet mellem Kirkesangeren og de øvrige Skolelærere; men saameget er vist, at det ligger i disse Anordningers Hensigt at skadesløsholde vedkommende Skolelærere fra den Byrde, den paalagte Brevbefordring vilde medføre, ved at give ham Udgang til at faae et Skolebud antaget. Vel har man sagt, at det ikke er nogen Lettelse for Skolelærerne, siden der staaer, at Udgifterne skulde udredes af dem, der fik Degnekaldets Indtægter, og man har forklaret det saaledes, som vistnok er den ene rigtige Forklaring, at det skulde være de Skolelærere, mellem hvilke Degneindtagterne bleve deelte. Men, naar Sagen undersøges efter almindelige Begreber, saa finder man dog, at de fik Skadesløsholdelse; thi ved Beregninger over, hvad Skolelærerne skulde have som Indtægt af Communerne, blev der beregnet, hvilke Indtægter de havde af de vedlagte Degnekald, og altsaa maatte naturligtvis igjen de dermed forbundne Udgifter fradrages. Om det er steet ganske nøjagtigt i hvert enkelt Tilfælde, kunde være Tvivl underkastet; men, naar Sagen skal be-

dommes efter almindelige Begreber, kunde man dog ikke betragte den fra et andet Synspunkt. Naturligtvis kan der med Hensyn til saadanne smaalige Gjenstande, der antage en forskjellig Stikelse paa de forskjellige Steder, ikke godt gives saa aldeles faste Regler, at der jo i enkelte Tilfælde kan være Tvivl, og man har aldrig troet, at det var tjenligt at arbejde paa at faae mere nøjagtige Regler derom, da Sagen i ældre Tid gik, uden at det medførte nogen Vanskelighed. Derimod har der vel efter den Vagt, der i den senere Tid blev lagt paa denne Gjenstand, været Grund til at see at faae Skolelærerne befriede for denne Forpligtelse. Jeg vilde dog for min Deel ikke vel kunne bifalde en Lov, der ophævede denne Forpligtelse, uden at det bestemtes, hvem den for Fremtiden skulde hvile paa. Det vil nok snarest blive Resultatet, at Præsterne nu selv maae besørge det, og det er vist ingen stor Gjenstand; men der er, som det ogsaa under Sagens Behandling i Folkethinget af den høitagtede Cultusminister blev bemærket, dog enkelte Steder i de vidtstrakte Pastorater i Jylland, hvor det kan blive besværligt nok for Præsten, at befordre sine Breve til sin Nabo-præst, og man paalægger ham altsaa derved en ny Byrde. Jeg troer ogsaa, at der opstaaer praktiske Vanskeligheder med Hensyn til adskillige Præsters Embedsbreve; thi, dersom disse Embedsbreve angaae de communale Anliggender, navnlig Fattigs og Skolevæsenet, saa syntes det dog at være i sin Orden, at Communerne skulde erstatte dem det, og hvorledes det skal erstattes, om Communerne ikke have at foranstalte det Fornødne til denne Budsendelse, eller erstatte Præsten sit Udlæg, er ikke bestemt. Det er forresten Ting, der ere af liden Betydning, og jeg skal paa ingen Maade tillade mig at stille noget Endringsforslag med Hensyn til denne Lov. Jeg har derimod med Hensyn til de Domme, der ofte ere blevne fældede over den forrige Skolebestyrelse med Hensyn til, at den Byrde er vedbleven, troet at maatte gjøre de foransførte Bemærkninger, og, da jeg, som sagt, ikke ganske kan ønske Loven som den er, men jeg dog anser Sagen for at være for ubetydelig, til i den Henseende at stille noget Endringsforslag